

Veien, sannheten og livet

Om pilegrimen ikke vil la seg påvirke, kan han like gjerne kalle seg turist

Mandag 12 juni fortalte Vårt Land-kommentator Olav Egil Aune om det tyske pilegrimsbladet *Der Pilger* som nå også selges i kiosker. Han stiller en rekke kritiske og viktige spørsmål om hva det vil si å være pilegrim i dag, men også om hvordan pilegrimsvandring formidles i trykte publikasjoner.

Aune knytter ikke noen av sine refleksjoner til norske pilegrimsblader og de verdiene som formidles om pilegrimsvandring her i landet. Siden det i år markeres at det er 20 år siden innvielsen av pilegrimsveien fra Oslo til Trondheim er det kanskje naturlig å se litt på disse spørsmålene når det gjelder vår nasjonale pilegrimssatsing.

Pilegrimsfelleskapet St Jakob ble stiftet i 1996 og hadde som formål å fremme informasjon og interesse for pilegrimsvandring i Norge. Dette arbeidet startet noen år tidligere med Eivind Luthens bok *I pilegrimenes fotspor* i 1992. Der fortalte han om den middelalderske pilegrimskulturen som i Norge først og fremst var knyttet til Nidaros, men også steder som Selja og Røldal. Han foreslo at Nidarosdomen igjen skulle bli vår nasjonale pilegrimskirke, noe vi trygt kan si at den er blitt.

Interessen for pilegrimsvandring vokste langt raskere enn noen kunne forestille seg. Mange ville vite mer, de ville gå til Trondheim og Santiago, og etter hvert til mange andre pilegrimsmål. Av de institusjonene som først holdt seg i bakgrunnen var Kirken, mens det offisielle Norge grep muligheten for å få folk opp av sofakroken og ut på vandring. Miljøvernminister Thorbjørn Berntsen grep entusiastisk inn og initierte i 1992 arbeidet med å merke pilegrimsveien fra Oslo til Trondheim. Dette baserte seg på en henvendelse fra Odd Kjærem ved fylkesmannens kontor i Oppland. Han hadde lest Luthens bok, og ble tent på ideen.

Frøet som ble sådd

Når man ser interessen for pilegrimsvandring i dag, og ikke minst hvordan pilegrimene fyller kirkene, kan man ikke annet enn å si at det frøet som ble sådd i 1992, og de organiserte vandringene som startet etter merkingen av pilegrimsleden i 1997 viser at dette er viktig for mange. Jeg deltok på pilegrimsmessen før Olavsvaken 28 juli i fjor, og opplevde den nesten fullsatte Nidarosdomen med pilegrimer som takket og lovpriste Gud. Noe stort hadde skjedd i løpet av disse 25 årene!

Tilbake til det «roseduftende bladet» som Aune omtaler. *Der Pilger* er et godt innarbeidet *Magazin für die Reise durchs Leben*, men det er tydelig at bladet har endret stil og innhold siden det første nummeret for snart 170 år siden, da under navnet *Der christliche Pilger*.

Det er forståelig at det reageres på dagens utgaver; det glansede, glatte, velformulerte. Samtidig inneholder det siste nummeret interessante artikler om både Olav den hellige og vandringer til Trondheim, og dessuten finner vi artikler om Hildegard av Bingen og Jerusalem. Artikler med klar tilknytning til den historiske kristne pilegrimen, men vi finner også mye annet stoff som sikkert like gjerne kunne stått i et vanlig turistmagasin.

Enkle det beste

I år markerer det norske motstykket, *Pilegrimen* (som først het Peregrinus) at det har eksistert i 20 år. I omfang og ressurser ligger noen hakk under det tyske, men Aunes refleksjoner er konstant fremme i vår bevissthet når vi vurderer innhold og form. Vi ønsker å markere at det enkle kan være det mest verdifulle, at de beste opplevelsene ikke behøver å koste all verden, og at de viktigste møtene med andre mennesker skjer når du minst venter det.

Men vi vil også formidle at en pilegrimsvandring er en religiøs handling, og i vår kultur snakker vi selvsagt om kristendommen. Samtidig sier vi at den enkelte pilegrimen må få lov å definere sin egen vandring, også når det gjelder eget trosfundament.

Dette er et viktig prinsipp, og en viktig balansegang: Ditt ståsted med hensyn til tro er din egen sak, men hvis du ikke er villig til åpenhet, å la deg påvirke eller få nye impulser på dette feltet så kan du like gjerne kalle deg turist. Og det samme gjelder en pilegrim som av «prinsipp» ikke vil gå inn i en kirke. Vi snakker om indre og ytre vandring for pilegrimer, og at det er ingen som skal styre eller sette rammen for dette. Men vi skal formidle gode bidrag for den enkeltes livsvandring, også når det gjelder den kristne tro.

Vår norske pilegrimsverden

Vårt magasin, vår nettside og våre fysiske møteplasser er ikke arenaer for forkynnelse, men for søken og undring, informasjon og motivasjon. Samtidig er formidling av Guds ord, deltakelse i tidebønner og gudstjenester en del av vår norske pilegrimsverden. Ikke minst er møtet med andre kirkesamfunn noe vi prioriterer og støtter. Vi har foretatt mange reiser til land med andre kirkekulturer, og vi har sendt mange norske pilegrimer ut på spanske pilegrimsveier – til åpne møter med katolske pilegrimstradisjoner.

Tyskerne lar seg inspirere av det de leser i *Der Pilger*, og de gjør seg også sterkt gjeldende på norske pilegrimsveier. De får selvsagt også lov å vandre med sitt eget individuelle trosgrunnlag. Noen deltar i vandring med tidebønner, også på deres eget språk i Norge. De lærer om Olav den hellige, og er de heldige finner de en åpen kirke hvor de kan be eller meditere eller hva de måtte ønske. Det er deres egen sak, deres liv, deres personlige pilegrimsvandring.

Trond Muri, styreleder i Pilegrimsfellesskapet St Jakob

Tormod Berger, nettredaktør i Pilegrimsfellesskapet St Jakob

Publisert i Vårt Land 21 juni 2017